

ОПШТИНА ТОПОЛА

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
ЗАПОШЉАВАЊА
2013**

**Топола,
Јануар, 2013. године**

С А Д Р Ж А Ј

Увод

Локални савет за запошљавање

Одељак 1 **Опис локалне економске ситуације**

Одељак 2 **Стање и токови на тржишту рада**

Стање на тржишту рада

Запосленост и радна активност становништва

Запошљавање

Незапосленост

Исказане потребе послодаваца у 2012-ој години

Дефицитарна занимања

Број лица која су у 2012-ој остала без запослења

Сиво тржиште рада

Одељак 3 **Политика запошљавања у Општини Топола**

Одељак 4 **Циљеви и приоритети политике запошљавања у 2013. години**

Одељак 5 **Мере активне политике запошљавања**

Одељак 6 **Финансијски оквир политике запошљавања и извори финансирања**

Одељак 7 **Спровођење мера Локалног акционог плана запошљавања**

УВОД

Општина Топола је у протеклих неколико година уложила велике напоре у унапређење услова за живот грађана изградњом инфраструктурних објеката и привлачењем инвеститора. Стратешко опредељење Општине је јачање сеоских средина кроз стварање услова за економски напредак села и запошљавање сеоског становништва у оквиру сопствених пољопривредних газдинстава као и стварање услова за запошљавање што већег броја људи у свим областима рада.

Спроведен је процес стратешког планирања у који је био укључен велики број представника релевантних субјеката планирања са својим предлозима и виђењима развојних програма Општине у планском периоду. Донет је Акционо план 2012/2016 за спровођење Стратегије одрживог развоја

Иманован је Локални савет за запошљавање за Општину Топола са задатком давања мишљења и препорука органима Општине у вези са доношењем програма у вези запошљавања, организовања јавних радова, радним ангажовањем незапослених у извођењу јавних радова, додатним образовањем, обуком и другим питањима од интереса за запошљавање.

Како би се створили услови и дао пун допринос повећању запослености и усмеравању буџетских средстава Општине и Републике на решавање питања незапослености, неопходно је донети Локални акциони план запошљавања на подручју Општине Топола којим се утврђују мере усмерене ка унапређењу запослености и смањењу незапослености на територији Општине Топола.

Правни основ за доношење Плана запошљавања је садржан у Закону о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС“ број 36/2009 и 88/2010) и Националном акционом плану запошљавања за 2013. којима је утврђено да надлежни орган локалне самоуправе може, по прибављеном мишљењу Локалног савета за запошљавање, усвојити Локални акциони план запошљавања за јединицу локалне самоуправе.

Према Националном акционом плану запошљавања за 2013. годину услови за суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања су да локална самоуправа има формиран локални савет за запошљавање, донет локални акциони план запошљавања, обезбеђено више од половине средстава за финансирање одрженог програма или мера и усклађене програме и мере са приоритетима и циљевима локалног економског развоја и локалног тржишта рада.

Локални акциони план запошљавања у Општини Топола садржи све елементе предвиђене Законом а у његову израду су укључени сви релевантни субјекти у области запошљавања, а Локални савет за запошљавање дао је позитивно мишљење на исти.

Спровођење акционог плана и предвиђених приоритета и мера подразумева активно учешће и сарадњу свих сегмената јавног, цивилног и пословног сектора на подручју Општине Топола. Из тог разлога су у припреми нацрта Плана запошљавања коришћени подаци Националне службе за запошљавање као и подаци релевантних институција и организација.

Локални савет за запошљавање

Локални савет за запошљавање именован је решењем Председника општине број 020-31/2013-05 од 21.01.2013. године, у следећем саставу:

САСТАВ САВЕТА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ	
Име и презиме	Институција
Мирјана Никић, ПРЕДСЕДНИК	Општинска управа Општине Топола
Др Горан Ђорђевић, ЧЛАН	Дом здравља „Свети Ђорђе“ Топола
Мирољуб Марковић, ЧЛАН	ЈКСП „Топола“ Топола
Љубиша Недељковић, ЧЛАН	Средња школа „Краљ Петар I“ Топола
Милена Ћирковић, ЧЛАН	Општинска управа Општине Топола
Жељко Кушић, ЧЛАН	Национална служба за запошљавање
Рајка Митровић, ЧЛАН	ОШ „Карађорђе“ Топола
Наташа Ричковски, ЧЛАН	Ливница „Ливар“ Топола
Дамир Живановић, ЧЛАН	Електродистрибуција Топола
Драгослав Јевђић, ЧЛАН	Удружење предузетника Топола
Милан Лукић, ЧЛАН	„Карбон“ Топола

Задаци Локалног савета за запошљавање су да даје мишљења и препоруке у вези:

- доношења програма запошљавања,
- организовања јавних радова,
- радног ангажовања запослених у извођењу јавних радова,
- додатног образовања,
- обука и
- других питања од интереса за запошљавање.

Имајући у виду задатке, Локални савет за запошљавање за Општину Топола је разматрао нацрт Локалног акционог плана запошљавања у 2013-ој години за Општину Топола и дао позитивно мишљење са предлогом да Скупштина Општине Топола донесе Одлуку о његовом усвајању.

Одељак 1

Опис локалне економске ситуације

Економску ситуацију на подручју Општине Топола, карактеришу сектори трговине, туризма, прерађивачке индустрије и пољопривредне производње. Пољопривреда и туризам су најважније привредне гране Општине.

Према последњим подацима, на подручју Општине Топола регистровано је 1 велико предузеће („Трнава промет“ Доња Трнава) и укупно 917 МСПП и то 6 средњих предузећа (Ливница „Ливар“ Топола, „Агрофарм“ Винча, ЈКСП „Топола“ Топола, „Карбон“ Топола, „Стара варош“ Топола и „GMP enterprises“ Јарменовци), 250 малих предузећа и 661 предузетничка делатност као и 3548 пољопривредних газдинстава од чега 2410 активних.

Потенцијали за развој туризма нису довољно економски искоришћени највише из разлога спорних имовинско-правних односа код најзначајнијих туристичких објеката па се повећано запошљавање у овој привредној области не очекује до разрешења ови спорних питања.

У последњих неколико година у области пољопривреде јасно су се диференцирале три најзначајније гране са интензивном производњом, и то:

- воћарство,
- виноградарство и
- сточарство.

У овим областима забележен је већи број запошљавања сезонских радника који се ангажују, углавном, у сезонама интензивних радова у пољопривреди (пролећни радови, берба, складиштење и прерада пољопривредних производа и др). Овакво ангажовање радника није званично евидентирано али има значајан утицај на побољшање економске ситуације незапослених грађана.

У области прерађивачке индустрије најзначајније су

- прерада пољопривредних производа
- производња пића
- прерада камена
- производња металских производа.

Последњих неколико година број запослених на подручју Општине је значајно опао, нарочито у приватном сектору, као последица светске економске кризе и њеног утицаја на локалну економску ситуацију.

Најзначајнији привредни субјекти на подручју општине су:

„КАРБОН“ доо Топола, производња боја, лакова и сличних премаза - 61 запослен

„MORSAD“ доо Топола – ливење челика – 45 запослених

Занатско - каменорезачко - трговинска радња Тимотијевић Љубомир Топола - 15 запослених

Подрум „Александровић“ Винча – производња висококвалитетних вина – 19 запослених

„Интеграл“ доо Топола – производња алуминијума – 45 запослених

„Мат продукт“ Винча – прерада камена – 51 запослени

„Стара варош“ Топола – демонтиража олупина – 37 запослених
„Јарменовци“ ад Јарменовци – прерада воћа и поврћа – 95 запослених радника
Број запослених у јавном сектору на подручју Општине, према прикупљеним подацима, је следећи:

Општинска администрација – 76
Јавно предузеће Дирекција за изградњу Општине Топола ЈП Топола - 7
Јавно комунално-стамбено предузеће „Топола“ Топола - 82
Туристичка организација „Опленац“ Топола – 5
Библиотека „Радоје Домановић“ Топола – 8
Културни центар Топола – 5
Дечја установа Топола – 55
Образовање (Средња и основне школе) - 332
Здравство и социјална заштита 141

Значајни статистички показатељи:

- површина општине	356 км ²
- број становника по попису 2011	23.591
- број запослених	2767
- број пољопривредника којима је пољопривреда једина делатност	3073
- број незапослених	2191
- број пензионера (из радног односа и др)	3007
- број пољопривредних пензионера	2233
- број малих и средњих предузећа и предузетника (МСПП)	917

Одељак 2

Стање и токови на тржишту рада

2.1. Стање на тржишту рада

Стање на тржишту рада на подручју Општине се прати преко Националне службе за запошљавање (НСЗ) – филијала Топола која функционише у складу са Законом и сарађује са локалном самоуправом по питањима утврђивања политике запошљавања и спровођења мера подстицаја запошљавања.

2.2. Запосленост и радна активност становништва

На подручју Општине Топола, према подацима Фонда здравства, има укупно 2767 запослено лице

3073 пољопривредника који обављају пољопривредну делатност као једино и основно занимање

458 предузетника који самостално обављају делатност

12 оснивача привредних друштава

3007 корисника пензије из радног односа

172 корисника пензије од самосталних делатности

11 корисника иностраних пензија и

2233 корисника пољопривредних пензија

2191 незапослено лице

2.3 Запошљавање

НСЗ усклађује понуду и тражњу на тржишту рада, посредује између предузећа, послодаваца, центара за обуку и школа, има активну улогу у развоју локалних стратегија и програма запошљавања, води евиденцију незапослених лица и др.

НСЗ је институција која организовано брине о незапосленима са подручја општине. Незапослени преко НСЗ остварују право на обавештавање о могућностима и условима за запошљавање; посредовање у запошљавању; додатно образовање и обуку; мере активне политике запошљавања; новчану накнаду за време незапослености и др.

НСЗ незапосленима пружа следеће услуге:

- Финансијска подршка при започињању сопственог бизниса
- Спровођење програма обуке активног тражења посла
- Едукације незапослених
- Доквалификација и преквалификација
- Спровођење поступка за остваривање права на субвенције приликом запошљавања
- Спровођење поступка за остваривање права на новчану накнаду за време незапослености и др.

2.4. Незапосленост

Укупан број незапослених лица на подручју Општине Топола, према евиденцији НСЗ са стањем на дан 17.01.2013. године је **2191** лица од чега 1081 мушкараца и 1110 лица женског пола.

Број незапослених лица према полу и степену стручне спеме

I и II степен :	698, од тога 344 мушкараца и 354 жене
III степен :	658, од тога 407 мушкараца и 251 жена
IV степен :	654, од тога 248 мушкараца и 406 жена
V степен :	23, од тога 19 мушкараца и 4 жене
VI-1 и VI-2 степен :	89, од тога 34 мушкараца и 55 жена
VII-1 степен :	69, од тога 29 мушкараца и 40 жене

Број незапослених лица према полу и годинама старости

15 – 30 година :	мушкарци 343 жене 333
31 – 40 година :	мушкарци 221 жене 291
41 – 50 година :	мушкарци 160 жене 227
51 – 65 година :	мушкарци 343 жене 239

Број незапослених лица према полу и најзаступљенијим занимањима

металостругари	(59), од тога 53 мушкараца и 6 женских лица
аутолимари	(36), од тога 36 мушкараца
машинбравари	(45), од тога 45 мушкараца
аутомеханичари	(106), од тога 106 мушкараца
кројачи и конфекционари	(79), од тога 4 мушкараца и 75 женских лица
продавци	(62), од тога 16 мушкараца и 46 женских лица
пољопривредни техничари	(67), од тога 24 мушкараца и 43 женска лица
ветеринарских техничара	(38), од тога 13 мушкараца и 25 женских лица
машински техничари	(75), од тога 44 мушкараца и 31 женско лице
економски техничари	(66), од тога 8 мушкараца и 58 женских лица
матуранти гимназије	(77), од тога 25 мушкараца и 52 женска лица

2.4.1 Незапосленост жена

Жене чине 51% незапослених лица и теже се запошљавају него мушкарци из опште познатих разлога.

Велики број незапослених жена које се налазе на тржишту рада је ангажован на сезонским пословима и пословима који се званично не евидентирају тако да не постоје званични подаци о стварној незапослености.

2.4.2. Положај Рома на тржишту рада

Према подацима НСЗ, на евиденцији незапослених лица у Тополи налази се четири лица ромске националности која су се приликом пријављивања на евиденцију самовољно изјаснила као лица ромске националности.

Треба напоменути да се Роми при пријављивању на евиденцију незапослених веома ретко изјашњавају као припадници ромске националности, тако да их на евиденцији има знатно више од званичног броја.

2.5. Исказане потребе послодаваца у 2012-ој години

У току 2012. Године послодавци су најчешће подносили пријаве пријаве потраба за запошљавање лица следећих занимања: ветеринари, ветеринарски техничари, машински инжењери, васпитачи, возачи, физички радници, фризери, продавци, рецепционари, шивачи, кувари, комерцијалисти, пољопривредни техничари, ливци, металостругари, металоглодачи, конобари, калупари.

2.6. Дефицитарна занимања

Дефицитарна занимања на подручју општине, по увиду у селекцију кандидата и по мишљењу НСЗ о потребама послодаваца су: дипломирани математичари, дипломирани инжењери пољопривреде, дипломирани фармацеути, дипломирани стоматолози, заваривачи, дипломирани инжењери металургије.

2.7. Број лица која су у 2012-ој остала без запослења

Број лица која су у 2012-ој години остала без запослења и остварила право на новчану накнаду за случај незапослености на териорији Општине Топола је 272, мада не постоје званични подаци колико је укупно лица остало без запослења.

2.8. Сиво тржиште рада

Имајући у виду карактеристике привреде Општине Топола у којој је пољопривредна производња најзаступљенија, појавила се незванична берза радника надничара преко које се ангажују радници за сезонске послове у пољопривреди. Званични подаци о броју ангажованих радника на овај начин не постоје али се цена радног сата формира по тржишним принципима у зависности од понуде и потражње.

Велики број лица која су остала без запослења на овај начин допуњује свој кућни буџет.

Послодавци на подручју Општине често, за делатност коју обављају, ангажују раднике на „црно“ односно, не закључују са њима уговор о раду и не уплаћују им доприносе за осигурање. Рад на „црно“ се повезује са ниским зарадама и ниском продуктивношћу, ниским нивоом заштите на раду, лошим радним условима и сталном могућношћу остајања без посла међу неформално запосленима која је знатно већа него међу формално запосленим радницима. Из тих разлога радници не пријављују надлежнима послодавце код којих раде на „црно“ па не постоји никакав увид у број радника ангажованих на „црно“.

Одељак 3

Политика запошљавања у Општини Топола

Политика запошљавања у Општини Топола је усмерена ка стварању услова за повећање запослености и смањење броја лица која остају без запослења. У том циљу се предузимају следеће мере и активности:

- стварање услова за прилив страних директних инвестиција што доводи до отварања нових радних места
- стварање услова за привлачење домаћих инвестиција у циљу отварања нових радних места
- привлачење донаторских средстава за реализацију пројеката чији је циљ подстицај запошљавања, што доводи до привременог упошљавања лица са евиденције националне службе за запошљавање
- обезбеђење буџетских средстава за подршку запошљавању
- пружање подршке запошљавању особа са посебним потребама кроз прибављање средстава за њихово запошљавање
- планирање и организовање јавних радова
- стварање услова за обављање стручне праксе
- подршка samozapošljavanju кроз олакшице приликом отварања приватних фирми
- подршка пољопривредним произвођачима да ојачају сопствену производњу како би се смањило прлив незапослених на евиденцију НСЗ
- улагање у развој спорта и културе и с тим у вези уговорно ангажовање младих за евиденције НСЗ приликом одржавања културних и спортских манифестација
- подршка извођењу обука за незапослене и њиховом оспособљавању за проналажење посла
- финансијска помоћ за студенте (стипендирање студената) уз стимулисање студената који се школују за дефицитарна занимања
- директно обавештавање послодаваца о могућностима коришћења подстицајних средстава за запошљавање и др.

Одељак 4

Циљеви и приоритети политике запошљавања у 2013-ој години

Циљеви локалне политике запошљавања у Општини Топола у 2013-ој години су следећи:

- повећање запослености кроз обезбеђење буџетских средстава за суфинансирање мера активне политике запошљавања које спроводи Национална служба за запошљавање ангажовањем незапослених на извођењу јавних радова и обављању стручне праксе,
- јачање људских ресурса кроз оспособљавање незапослених за активно тражење посла и samozapošljavanju и стимулисање младих да се школују за дефицитарна занимања,
- социјална инклузија незапослених.

Одељак 5

Мере активне политике запошљавања

Општина Топола ће, у 2013-ој години, спроводити мере активне политике запошљавања у складу са својим надлежностима и законским овлашћењима, и то:

- Стварање услова за подршку мерама активне политике запошљавања које спроводи Национална служба за запошљавање,
- Организовање јавних радова – Општина Топола ће пројектима за извођење јавних радова аплицирати за средства код НСЗ на предлог Савета за запошљавање уз обезбеђење локалне подршке извођењу јавних радова,
- Стварање услова за обављање стручне праксе незапослених лица са подручја Општине Топола која се налазе на евиденцији НСЗ
- Подршка самозапошљавању кроз обезбеђење механизма за пласирање средстава буџета Републике Србије за самозапошљавање и пореске олакшице приликом отварања нових фирми
- Подршка регистрацији и пререгистрацији пољопривредних газдинстава кроз даљу логистичку, стручну и техничку помоћ пољопривредницима,
- Подршка запошљавању младих кроз стварање услова за стручно оспособљавање приправника и лица без радног искуства за самосталан рад у струци,
- Подршка новом запошљавању кроз обезбеђење механизма за пласирање субвенција из буџета Републике Србије послодавцима за отварање нових радних места
- Подношење предлога пројеката који имају за циљ ново запошљавање, и др.

Број и структуру незапослених лица за чије запошљавање ће се обезбедити средства у буџету Општине Топола за суфинансирање мера активне политике запошљавања утврдиће Савет за запошљавање уз сагласност Општинског већа Општине Топола.

Одељак 6

Финансијски оквир политике запошљавања и извори финансирања

Активна политика запошљавања у 2013-ој години финансираће се средствима буџета Републике Србије у складу са Националним акционим планом запошљавања Републике Србије за 2013. годину, средствима буџета Општине Топола и донаторским средствима, уз подршку локалне самоуправе кроз стварање услова за искоришћавање средстава буџета Републике Србије од стране послодаваца и незапослених лица.

Потребна средства за суфинансирање мера активне политике запошљавања обезбеђују се решењем надлежног органа у складу са Одлуком о буџету Општине Топола за 2013. годину („Службени гласник СО Топола“ број 20/2012).

Одељак 7

Спровођење мера Локалног акционог плана запошљавања

Носилац спровођења мера Локалног акционог плана запошљавања за Општину Топола је Општинска управа Општине Топола у сарадњи са Националном службом за запошљавање.

Основне смернице, препоруке и мишљења за спровођење Плана предлаже Локални савет за запошљавање.

Општинска управа Општине Топола ће пратити објављивање јавних позива Националне службе за запошљавање, републичких органа и донатора за подношење предлога пројеката за финансирање или суфинансирање, пружати подршку у попуњавању апликационих формулара, прикупљати предлоге пројеката релевантних субјеката са подручја Општине и предузимати активности на аплицирању за средства за запошљавање. У сарадњи са НСЗ, развојним агенцијама и другим друштвеним субјектима учествоваће у обезбеђењу услова за извођење обука за незапослене и пружати стручну помоћ незапосленима приликом конкурисања за подстицајна средства за запошљавање.

Носилац израде Локалног акционог плана запошљавања за 2013. годину је Одељење за локални економски развој Општинске управе Општине Топола.